17/09/2019

Ризнице блага и молитви

Најстаријом ризницом српских средњовековних манастира сматра се студеничка, док за најбогатију важи збирка уметнина манастира Високи Дечани.
Најстаријом ризницом српских средњовековних манастира сматра се студеничка, док за најбогатију важи збирка уметнина манастира Дечани. Уз надалеко чувену хиландарску, ове ризнице су жива сведочанства првих векова Српске православне цркве.

Задужбине српских владара и велможа биле су и збирке најфинијих богослужбених и уметничких предмета, којим су ктитори и приложници славили богатство духовног живота. У средњем веку важило је правило да задужбинар светињу у потпуности опрема иконама, светим сасудима, одеждама, црквеним књигама, а ствар престижа и репутације ктитора била је да сви ови предмети буду што раскошнији. Овим примером водили су се и обични верници, који су радо и са љубављу манастирима давали прилоге у виду крстова, кандила, лустера и украса. Храмови су тако с временом постали и јединствени музеји уметности и финих заната.

Најбољи увид у непроцењиве ризнице српских манастира направила је историчарка уметности Мирјана Шакота, која је готово цео радни век

посветила откривању, пописивању, обради и публиковању скривеног непроцењивог црквеног блага. Као резултат тога објављена је обимна монографија о збиркама 11 најзначајнијих српских манастира. Нарочито висок домет достигла је вишегодишњим проучавањем блага Манастира Високи Дечани.
Дечанска ризница је једно од највећих блага Српске цркве. Сви предмети из дечанске ризнице се и данас користе у богослужењу и животу манастира, они су окађени молитвом и тамјаном. Заправо највеће благо црквене ризнице је што су живи део богослужбеног живота наше Цркве – кажу у Манастиру Високи Дечани.

На хиљаде предмета најфиније уметничке израде и велике вредности, међутим, из српских манастира нестало је током историјских ломова и сеоба. Најважнија расута збирка вероватно је ризница манастира Милешева.

Трагови милешевског блага данас воде до Загреба, Санкт Петербурга, Берлина и Кембрица, до манастира Тврдош, Пива, Савина, Гомионица, Фрушке горе, Сентандреје... Многи су отишли унеповрат, широм света. Милешева данас чува свега неколико аутентичних предмета, међу којима је свакако најзначајнији позлаћени реликвијар проигумана Лонгина Милешевца.

Део црквеног блага данас се чува у државним установама и установама Патријаршије и њених епархија. Најзначајнија је свакако Музеј СПЦ у Београду, а ништа мање значајне нису ни збирке у Сентандреји, на Цетињу, у манастиру Крки, Пакрацу, Сремским Карловцима...

tvhram.rs